

Sygn. akt II C 796/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.O. Teresa Jakubowska – Wójcik

Protokolant: Katarzyna Loska

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Powiatu Ł.-Powiatowego Urzędu Pracy w Ł.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) spółce z ograniczoną

odpowiedzialnością w A.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od Powiatu Ł.-Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w A. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 796/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 12 kwietnia 2013 r. powód Powiat Ł.-Powiatowy Urząd Pracy w Ł. wniósł o zasądzenie od pozwanej Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w A. kwoty 120.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 listopada 2007 r. oraz kosztów postępowania. Uzasadniając to roszczenie podano, że w 2007 r. pomiędzy powodem, a pozwaną Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. w A. zawarta została umowa o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla 10 skierowanych bezrobotnych. W okresie obowiązywania umowy pozwana nie zapewniła utrzymania wymaganego w umowie poziomu zatrudnienia. Pozwana proponowała przyjęcie aneksu do umowy obejmującego propozycję zmiany zatrudnienia celem zmniejszenia wymaganej liczby etatów, a następnie ewentualne przedłużenie okresu obowiązywania przedmiotowej umowy lub urealnienie ogólnej liczby etatów. Powyższe wnioski nie zostały uwzględnione przez stronę powodową, która na skutek niewykonania przez pozwaną zobowiązań wynikających z umowy zażądała zwrotu przekazanej jej kwoty refundacji. /pозew- k. 2-5/

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych. Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia na podstawie art. 76 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ponadto wskazała, że roszczenie jest bezzasadne z uwagi na brak odpowiedzialności pozwanej spółki za niezrealizowanie warunków umowy oraz sprzeczność roszczenia z zasadami współżycia społecznego. Wprawdzie ogólny stan zatrudnienia nie osiągnął wymaganej w umowie liczby

etatów, ale nastąpiło to z przyczyn niezależnych od spółki. Zmniejszenie się ogólnej liczby etatów nastąpiło z inicjatywy samych pracowników, ponieważ część z nich dokonała rozwiązania stosunku pracy, a część przeszła na emeryturę. Strona powodowa i inne urzędy pracy były o tym informowane, jednakże nowi pracownicy nie zostali skierowani do zatrudnienia u pozwanej. Samodzielne próby pozyskania pracowników nie przyniosły rezultatów, co zdaniem pozwanej świadczy wręcz o pierwotnej niemożliwości świadczenia i braku odpowiedzialności za określoną ilość chętnych do pracy na rynku pracy. Ponieważ jednak spełnienie świadczenia przez powoda odpowiadało zasadom współzycia społecznego, świadczenie stosownie do art. 411 pkt 2 k.c. nie powinno podlegać zwrotowi. /sprzeciw- k. 34-39/

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa podtrzymała żądania pozwu wskazując, iż zarzut przedawnienia nie jest uzasadniony. W ocenie powoda refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy przewidziana w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie jest objęta dyspozycją art. 76 ust. 2 i 3 ustawy. Przedawnienie obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia egzekwowanego w trybie egzekucji administracyjnej nie dotyczy zwrotu refundacji, której powód dochodzi na drodze postępowania cywilnego. Ponadto, powód w dniu 31 maja 2010 r. złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu, w którym pozwana poddała się egzekucji na wypadek niedotrzymania zobowiązań wynikających z umowy. Wprawdzie wniosek ten został oddalony, ale bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu. Powód podał, że pozwana jako pracodawca miała obowiązek utrzymania dotychczasowego stanu zatrudnienia na poziomie nie niższym niż z dnia złożenia wniosku i przez okres 24 miesięcy, jednakże wymagany stan zatrudnienia nie został nigdy osiągnięty, a wręcz uległ zmniejszeniu. /pismo- k. 99-103/

Na poprzedzającym wyrokowanie terminie rozprawy w dniu 17 lutego 2014 r. strony popierały zaprezentowane stanowiska. /protokół- k. 199/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w A. prowadząca działalność produkcyjną w branży odzieżowej i tekstylnej zaczęła ubiegać się o dofinansowanie w postaci refundacji kosztów zatrudnienia osób bezrobotnych z uwagi na zwiększenie produkcji odzieży sportowej na eksport w latach 2006-2007 i duże zapotrzebowanie na pracowników. W 2007 r. J. J. jako prezes zarządu spółki spotkał się z wójtem gminy P., który zaproponował udostępnienie lokalu, gdzie można było uruchomić dodatkowy zakład produkcyjny. Był to lokal w budynku GS o pow. 100 m². Lokal wymagał przeprowadzenia remontu celem przystosowania go na szwalnię. Koszt wykonania prac wynosił około 60.000 zł. O zamiarze zatrudnienia przez spółkę pracowników w P. lokalna społeczność była informowana m.in. za pośrednictwem księdza podczas nabożeństw. W dniu 14 sierpnia 2007 r. odbyło się spotkanie z chętnymi do pracy, na którym stawilo się około 50 osób. J. J. zapisywał dane tych osób oraz zaznaczał, czy posiadają wymagane kwalifikacje. /zeznania J. J. w charakterze strony pozwanej- k. 192v-193; lista osób uczestniczących w giełdzie pracy- k. 153-162/

W dniu 29 sierpnia 2007 r. pozwana złożyła w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. wniosek o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osób bezrobotnych. Wniosek obejmował refundację kosztów zorganizowania 10 stanowisk pracy w wysokości 120.978 zł w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej, tj. Budynku Gminnej Spółdzielni (...) w P.. Miejsca pracy miały zostać utworzone dla szwaczek (7 stanowisk), prasowacza (1 stanowisko) i pomocnic szwaczek (2 stanowiska) w terminie do dnia 30 września 2007 r. We wniosku wskazano, że liczba zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy według stanu na dzień złożenia wniosku wynosi 64 osoby, a średnia zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy wynosi 63,69 etatu. We wniosku zawarto analizę finansową obejmującą kalkulację kosztów związanych z wyposażeniem poszczególnych stanowisk pracy dla bezrobotnych, zgodnie z którą środki własne pozwanego na wyposażenie stanowisk pracy miały wynosić 46.193 zł, zaś środki przyznane w ramach refundacji - 120.000 zł. Udział środków wnioskodawcy w faktycznym koszcie utworzenia miejsc pracy miał wynosić 27,8%.

W treści wniosku zawarte zostało oświadczenie pozwanej, zgodnie z którym zobowiązała się - jako podmiot należący do kategorii średnich przedsiębiorstw - do utrzymania przez okres 2 lat:

a) stanu zatrudnienia na poziomie nie niższym niż z dnia złożenia wniosku, w przypadku, gdy stan ten jest równy lub wyższy niż przeciętna liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy pracowników w poszczególnych 12 miesiącach poprzedzających złożenie wniosku, a w przypadku prowadzenia działalności przez okres krótszy niż 12 miesięcy, liczbę zatrudnionych pracowników w poszczególnych miesiącach prowadzenia działalności, lub stanu zatrudnienia zrównanego z tą przeciętną, oraz;

b) miejsc pracy utworzonych w związku z przyznaną refundacją.

Do wniosku załączono m.in. odpis KRS, decyzję w sprawie nadania numeru NIP, zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON, oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy de minimis, zaświadczenia o niezaleganiu z odprowadzaniem składek ZUS. /wniosek z załącznikami- k. 163-176/

Złożony wniosek został pozytywnie zweryfikowany przez komisję Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. po wstępnej kontroli miejsca prowadzenia działalności, tj. filii zakładu pozwanej w miejscowości P.. Oświadczenie pozwanego o wysokości stanu zatrudnienia zostało zaakceptowane i nie podlegało odrębnemu sprawdzeniu. W dniu przeprowadzenia kontroli wstępnej w siedzibie zakładu w P. nie byli zatrudnieni pracownicy. Nie prowadzono kontroli stanu zatrudnienia w głównej siedzibie pozwanej spółki w A.. /zeznania L. Z. w charakterze strony powodowej- k. 191v/

W dniu 8 października 2007 r. pomiędzy powodem Powiatem Ł.-Powiatowym Urzędem Pracy w Ł. a pozwaną spółką została zawarta umowa nr (...) o refundację kosztów wyposażenia stanowiska dla skierowanego bezrobotnego. Umowę zawarto na podstawie wniosku pozwanej złożonego dnia 29 sierpnia 2007 r. Przedmiotem umowy była refundacja poniesionych przez pozwaną kosztów wyposażenia 7 stanowisk dla szwaczek, 1 stanowiska dla prasowacza i 2 stanowisk dla pomocnic szwaczek dla 10 skierowanych bezrobotnych w wysokości 120.000 zł. Przedmiotowa umowa była pierwszą tego typu umową zawartą przez strony.

W § 3 umowy zawarto oświadczenie pozwanej, zgodnie z którym stan zatrudnienia na dzień podpisania umowy nie uległ zmniejszeniu w stosunku do stanu zatrudnienia w dniu złożenia wniosku. Natomiast w § 5 ust. 3-5 umowy postanowiono, że pozwana jest zobowiązana m.in. do zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego na wyposażonych stanowiskach na okres co najmniej 24 miesięcy z wynagrodzeniem nie niższym niż minimalne, powiadomienia Urzędu Pracy o zatrudnieniu skierowanych bezrobotnych oraz dostarczenia umów o pracę, a także niezwłocznego informowania Urzędu Pracy o każdorazowej zmianie w stanie zatrudnienia na stworzonym miejscu pracy, w tym także o przypadkach porzucenia pracy.

Zgodnie z § 7 ust. 1-3 umowy, pozwana zobowiązała się do utrzymania utworzonego miejsca pracy przez okres 24 miesięcy oraz stanu zatrudnienia na poziomie nie niższym niż z dnia złożenia wniosku, powiększonego o liczbę zatrudnionych bezrobotnych skierowanych na stanowiska pracy utworzone w związku z przyznaną refundacją, tj. łącznie 74 etatów. Przez utrzymanie miejsca pracy należało rozumieć zatrudnienie na tym stanowisku osoby bezrobotnej skierowanej przez Urząd Pracy. Okres, w którym nie ma zatrudnienia na stworzonym miejscu pracy dolicza się do czasu obowiązywania umowy. W przypadku rozwiązania umowy o pracę z osobą zatrudnioną na stworzonym miejscu pracy, pozwana była obowiązana zatrudnić nową osobę bezrobotną spośród skierowanych przez Urząd Pracy tak, aby dane miejsce pracy było utrzymane przez okres 24 miesięcy licząc od dnia zatrudnienia na nim pierwszego bezrobotnego.

W myśl § 9 umowy, w przypadku niedotrzymania przez pozwaną warunków umowy oraz w przypadku podania niezgodnych z prawdą informacji, pozwana zobowiązała się do zwrotu wypłaconej kwoty refundacji z odsetkami ustawowymi, przekazując ją na konto Urzędu Pracy w terminie 30 dni licząc od daty otrzymania z Urzędu Pracy wezwania do zapłaty. /umowa- k. 6-7; zeznania L. Z. w charakterze strony powodowej- k. 191-192v; zeznania J. J. w charakterze strony pozwanej- k. 192v/

Pozwana spółka reprezentowana przez J. J. w akcie notarialnym z dnia 16 listopada 2007 r. zobowiązała się do zwrotu w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wezwania kwoty wypłaconej refundacji z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia uzyskania środków i odnośnie do tego obowiązku poddała się egzekucji stosownie do treści art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. Strona powodowa była uprawniona do wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu w terminie 10 lat licząc od daty aktu w wypadku niedotrzymania przez pozwanego zobowiązań wynikających z umowy. / akt notarialny- k. 104-105 i 4-5 zał. akt sprawy I Co 2331/10 SR w Zgierzu/

W dniu 26 listopada 2007 r. na rachunek pozwanej spółki przelana została kwota 120.000 zł tytułem refundacji kosztów wyposażenia stanowisk pracy zgodnie z w/w umową. /polecenie przelewu- k. 8/

Liczba pracowników dotychczas zatrudnionych w pozwanej spółce została oszacowana na poziomie 64 pracowników i była wyliczona jako średnia z ostatnich 12 miesięcy dla obu zakładów, tj. w A. i P.. W okresie obowiązywania umowy utrzymany został stan załogi w P., natomiast zmniejszyła się liczba pracowników zatrudnionych w A.. J. J. jako prezes pozwanej spółki uzyskał od powoda informację, że liczba pracowników podana we wniosku i w umowie nie może już zostać zmieniona. Pozwana próbowała pozyskać pracowników kierując oferty do Powiatowych Urzędów Pracy w A., O., Z. i Ł., jednak nie wskazywały one odpowiedniej liczby pracowników. Pozwana spółka zatrudniła natomiast 10 skierowanych bezrobotnych i utrzymywała ich jako pracowników w okresie trwania umowy. /zeznania J. J. w charakterze strony pozwanej- k. 193/

W latach 2008-2010 nastąpił spadek liczby zamówień kierowanych do pozwanej spółki. Spółka starała się utrzymać poziom zatrudnienia, jednakże w okresie od 2008 do 2010 r. odeszło 58 pracowników. Pracownicy odchodzili z pracy z własnej inicjatywy, np. z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania lub osiągnięcie wieku emerytalnego. W tym czasie zatrudniono około 30 pracowników, a średni stan zatrudnienia utrzymywał się na poziomie 67,58 pracowników. / zeznania J. J. w charakterze strony pozwanej- k. 192v-193/

W dniu 16 stycznia 2009 r. upoważniony pracownik Powiatowego Urzędu Pracy przeprowadził kontrolę stanu zatrudnienia w pozwanej spółce stwierdzając, że w dniu podpisania umowy istniały w niej 64 etaty, a w dniu kontroli utrzymywano 51,25 etatów. Stanowiska pracy osób skierowanych były jednak utrzymywane zgodnie z umową. / protokół- k. 9, 129; zeznania L. Z. w charakterze strony powodowej- k. 192-192v/

W piśmie z dnia 16 stycznia 2009 r. wystosowanym do dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. pozwana wyjaśniła, że złożenie wniosku o refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy dla osób bezrobotnych było związane z otwarciem oddziału przedsiębiorstwa w miejscowości P. oraz posiadania zamówień eksportowych z tendencją utrzymania, a nawet zwiększenia ich do 2010 r. W rozmowach prowadzonych z władzami Gminy P. sygnalizowano dużą potrzebę zatrudnienia bezrobotnych z gminy i okolic, dlatego podjęto decyzję o otwarciu oddziału i zatrudnieniu minimum 10 osób. Pracownicy zostali zatrudnieni w oddziale w P. z dniem 21 listopada 2007 r., o czym Urząd Pracy został powiadomiony łącznie z przesłaniem umów o pracę. Ogólna liczba zatrudnionych w oddziale w P. została utrzymana. Zmniejszył się natomiast stan zatrudnienia w oddziale w A., głównie na stanowiskach nie bezpośrednio produkcyjnych. Pozwana podała przyczyny redukcji stanu zatrudnienia informując, że ze strony pracodawcy nastąpiło zwolnienie 3 pracowników, a pozostałe przypadki miały miejsce z inicjatywy samych pracowników np. w związku ze zmianą miejsca zamieszkania, przejściem na rentę, zmianą zawodu, wygaśnięciem umów zawartych na czas określony oraz wyjazdami do innych krajów Unii Europejskiej. Powołała się ponadto na spadek liczby zamówień w 2008 r. i brak możliwości utrzymania wysokiego stanu zatrudnienia, proponując jednocześnie wprowadzenie aneksu do umowy dotyczącego zmiany stanu zatrudnienia w § 7 pkt 1 umowy do łącznej liczby 50 etatów. /pismo- k. 10; zeznania pozwanego J. J. w charakterze strony pozwanej- k. 192v-193/

Na skutek pisma pozwanej Powiatowy Urząd Pracy w Ł. zwrócił się do Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o wyjaśnienie wątpliwości związanych z udzielaniem pomocy publicznej w formie refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla osób bezrobotnych oraz umowy zawartej z powodem.

W piśmie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 lipca 2009 r. skierowanym do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. wyjaśniono, że brak utrzymania ogólnego stanu zatrudnienia w przedsiębiorstwie, także w przypadku utrzymania stanowisk pracy wyposażonych ze środków publicznych, oznacza naruszenie warunków umowy i może być podstawą do żądania zwrotu otrzymanej refundacji. W celu uniknięcia konieczności zwrotu pomocy pracodawca powinien niezwłocznie uzupełnić zatrudnienie, a okres obowiązkowego utrzymania stanu zatrudnienia powinien być przedłużony o ilość miesięcy, w których niedobór zatrudnienia miał miejsce. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wskazał, że w przypadku stwierdzenia, iż przedsiębiorca nie będzie wywiązać się z zobowiązań wynikających z umowy, właściwszym jest rozwiązanie umowy i zażądanie zwrotu otrzymanej pomocy. Jednocześnie wyjaśnił, że zarówno z treści rozporządzenia Komisji (WE) nr 2204/2002 i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2005 r. nie wynika możliwość zażądania zwrotu refundacji w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie zachowano warunku dotyczącego poziomu zatrudnienia. W przypadku niewywiązania się przez przedsiębiorcę z obowiązków dotyczących wielkości zatrudnienia od początku obowiązywania umowy, zwrot pomocy powinien dotyczyć całości kwoty refundacji wraz z odsetkami. /pismo- k. 11; zeznania L. Z. w charakterze strony powodowej- k. 192-192v/

W piśmie z dnia 9 lutego 2010 r. pozwana zwróciła się do powoda z ponowną prośbą o sporządzenie aneksu do umowy w części dotyczącej ewentualnego przedłużenia okresu obowiązywania umowy i uzupełnienia stanu zatrudnienia lub urealnienia ogólnej liczby etatów. W piśmie tym podniosła, że w okresie obowiązywania umowy wielokrotnie zgłaszała zapotrzebowanie do PUP w Ł., A., Z., K. i P. celem zatrudnienia bezrobotnych pracowników, jednak Urząd nie skierował nowych osób celem zatrudnienia. Również poszukiwania pracowników na własną rękę prowadzone przez pozwaną nie przyniosły rezultatów z uwagi na brak zainteresowania pracą ze strony bezrobotnych. Pozwana powołała się m.in. na wysoką absencję wśród członków 10-osobowej załogi wynikającą z częstego korzystania ze zwolnień lekarskich oraz opieki nad chorym.

W kolejnym piśmie z dnia 30 marca 2010 r. pozwana ponownie zwróciła się o uwzględnienie okoliczności, iż brak wzrostu liczby netto pracowników wynikał z naturalnego ruchu kadrowego i woli samych pracowników. W takiej sytuacji żądanie zwrotu kwoty refundacji jest sprzeczne z art. 5 k.c. i stanowiłoby nadużycie prawa. /pisma- k. 12-14, 15/

W piśmie z dnia 9 kwietnia 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy w Ł. wezwał pozwaną do zwrotu kwoty 120.000 zł z naliczonymi odsetkami ustawowymi w kwocie 36.960 zł w terminie 30 dni od otrzymania wezwania. /pismo- k. 16/

W piśmie z dnia 15 kwietnia 2010 r. pozwana spółka poinformowała, że nie widzi podstaw do realizacji wezwania do zapłaty. /pismo- k. 76-77/

W dniu 31 maja 2010 r. powód złożył do Sądu Rejonowego w Zgierzu wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu obejmującemu oświadczenie pozwanej o poddaniu się egzekucji z dnia 16 listopada 2007 r. Sąd Rejonowy w Zgierzu postanowieniem z dnia 3 grudnia 2010 r. wniosek oddalił z uwagi na brak wykazania przez powoda za pomocą dokumentów, o których mowa w art. 786¹ k.p.c. w zw. z art. 786 § 1 k.p.c. daty wypłacenia środków pozwanej. Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 7 lutego 2011 r. oddalił zażalenie wywiedzione przez powoda jako wnioskodawcę od postanowienia Sądu Rejonowego. /wniosek, postanowienia- k. 2-3 w zw. z k. 8, 24, 35 zał. akt I Co 2331/10 SR w Zgierzu, k. 106-109/

W latach 2008-2010 skierowania do pracy w pozwanej spółce uzyskało 46 osób, które pomimo to nie podjęły w niej pracy m.in. z powodu braku przygotowania, choroby lub bez podania przyczyny.

W okresie od lipca 2007 r. do kwietnia 2010 r. pozwana przyjęła do pracy 34 osoby, z których obecnie pracuje 13 osób. /pisma- k. 45, 46-47; karty skierowań- k. 48-70/

Stan załogi w pozwanej spółce:

- na dzień 31 grudnia 2007 r. wynosił 67 osób;

- na dzień 31 grudnia 2008 r. – 53 osoby;

- na dzień 31 grudnia 2009 r. – 43 osoby;

- na dzień 31 grudnia 2010 r. – 30 osób.

Łącznie w latach 2007-2010 zatrudniono 44 osoby, a zwolniły się 73 osoby. Przyczynami zwolnienia się pracowników były np. zmiana miejsca zamieszkania, opieka nad dzieckiem, zmiana zawodu. /zestawienia- k. 72-74, 75/

Koszty realizacji umowy nr (...) po stronie pozwanej spółki wynosiły łącznie 187.398,10 zł brutto. Nakłady ze strony spółki wynosiły 67.031,28 zł, natomiast nakłady refundowane – 120.366,82 zł brutto. Nakłady własne spółki wynosiły 35,77% kosztów realizacji umowy. /zestawienie kosztów- k. 71/

Pozwana informowała Powiatowy Urząd Pracy w Ł. o zwolnionych miejscach pracy, w tym na stanowiskach szwaczek i prosiła o pomoc w pozyskaniu nowych pracowników, również spośród osób niepełnosprawnych. W kierowanych do Urzędu pismach pozwana sygnalizowała, że część z kierowanych do zatrudnienia osób bezrobotnych nie była zainteresowana podjęciem pracy, a jedynie uzyskaniem formalnego potwierdzenia skierowania do pracy.

W piśmie z dnia 10 czerwca 2008 r. pozwana poinformowała Urząd, że według stanu na dzień 10 czerwca 2008 r. zatrudnia 64 osoby, natomiast w piśmie z dnia 25 września 2009 r. pozwana poinformowała, że na tę datę zatrudnia 45 osób. /pisma- k. 78-84, 86, 87-96; skierowanie- k. 85/

W okresie od stycznia 2008 r. do lipca 2009 r. pozwana kierowała do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. oświadczenia, w których informowała o liczbie pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy. Począwszy od maja 2008r. liczba pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy była niższa od 64 i zmniejszała się; w lipcu 2009 r. liczba ta wynosiła 41. /oświadczenia- k. 110-128/

Ostatni pracownik z filii zakładu w P. odszedł z pracy w dniu 31 grudnia 2011 r. W każdym roku obowiązywania umowy utrzymywany był poziom zatrudnienia osób bezrobotnych skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Istniały trudności z pozyskaniem chętnych do pracy w szwalni, a osoby, które zgłaszały się do pracy wymagały przeszkolenia. Pozwana spółka była zainteresowana zatrudnieniem nawet 15 pracowników skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Na skutek braku pracowników filia zakładu produkcyjnego pozwanej w P. została zamknięta w 2011 r.

W latach 2012-2013 pozwana była zmuszona do korzystania z usług podwykonawców z uwagi na brak osób chętnych do pracy. Pozwana była gotowa zatrudnić więcej niż 10 skierowanych pracowników, nawet na dwie zmiany. Obecnie pozwana jest w dobrej kondycji finansowej, produkuje odzież na eksport do Austrii i Norwegii. Zatrudnia 30 pracowników, ale istnieje możliwość zatrudnienia nawet 80 pracowników. /zeznania J. J. w charakterze strony pozwanej- k. 193-193v/

Powyższy stan faktyczny nie jest sporny pomiędzy stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do zarzutu przedawnienia roszczenia podniesionego przez stronę pozwaną.

Zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy, tj. w dniu 8 października 2007 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 ze zm. - dalej jako „ustawa” lub „ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”), osoba, która pobrała nienależne

świadczenie pieniężne, jest obowiązana do zwrotu, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, kwoty otrzymanego świadczenia wraz z przekazaną od tego świadczenia zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne. Stosownie do art. 76 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy, za nienależne świadczenie pieniężne uważa się świadczenie pieniężne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do jego pobierania, jeżeli pobierający to świadczenie był pouczony o tych okolicznościach i świadczenie pieniężne wypłacone na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd powiatowego urzędu pracy przez osobę pobierającą to świadczenie.

Jak natomiast stanowi art. 76 ust. 3 i 5 ustawy, roszczenia z tytułu zasiłków, dodatków szkoleniowych, stypendiów i innych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia spełnienia warunków do ich nabycia przez uprawnioną osobę, a roszczenia powiatowego urzędu pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia ich wypłaty. W zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny dotyczące przerwania biegu terminu przedawnienia.

Zgodnie z art. 76 ust. 6 ustawy, kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 4 ustawy, starosta ze środków Funduszu Pracy może zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 5-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, który otrzymał refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, jest obowiązany dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, jeżeli zatrudniał na utworzonym stanowisku pracy skierowanego lub skierowanych bezrobotnych w pełnym wymiarze czasu pracy łącznie przez okres krótszy niż 3 lata, a w przypadku małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej dla małych i średnich przedsiębiorców - 2 lata, albo naruszył inne warunki umowy o refundację. W przypadku niewywiązania się z tego obowiązku dochodzenie roszczeń z tytułu zawartej umowy następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

W świetle przytoczonych przepisów ustawy, roszczenie o zwrot refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego jest dochodzone na drodze sądowej według przepisów k.p.c. Powyższe nie oznacza jednak, iż refundacja przestaje być świadczeniem pieniężnym finansowanym z Funduszu Pracy, co wynika wprost z treści art. 46 ust. 1 ustawy. Z kolei, katalog środków podlegających przedawnieniu w terminie 3-letnim nie jest zamknięty, a zatem przyjąć należy, iż dotyczy on wszystkich świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy, w tym także refundacji. Oznacza to, że termin przedawnienia roszczenia o zwrot refundacji określa art. 76 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym termin ten wynosi 3 lata od dnia wypłaty refundacji.

W niniejszej sprawie bieg terminu przedawnienia rozpoczął się w dniu 26 listopada 2007 r., tj. dniu przekazania kwoty 120.000 zł tytułem refundacji na rachunek pozwanej spółki. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 76 ust. 5 ustawy, bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Czynnością prowadzącą do przerwania biegu przedawnienia jest niewątpliwie złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, przy czym dotyczy to także zaopatrzenia w klauzulę wykonalności tytułu egzekucyjnego niepochoźącego od sądu (por. np. uchwała SN z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005/4/58; wyrok SN z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, LEX nr 1125087; wyrok SA w Szczecinie z dnia 14 listopada 2012 r., I ACa 565/12, LEX nr 1246853; wyrok SA w Katowicach z dnia 12 lipca 2013 r., V ACa 25/13, LEX 1349932). W dniu 31 maja 2010 r. powód złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu obejmującemu oświadczenie pozwanej o poddaniu się egzekucji, które stanowiło zabezpieczenie zwrotu refundacji. Wprawdzie wniosek został prawomocnie oddalony przez Sąd Rejonowy w Zgierz, jednakże samo złożenie wniosku było skuteczne i doprowadziło do przerwania biegu przedawnienia. W dacie złożenia pozwu, tj. w dniu 13 kwietnia 2013 r. roszczenie nie było zatem przedawnione.

Nawet gdyby przyjąć, że roszczenie o zwrot refundacji podlega ogólnym terminom przedawnienia, to zgodnie z art. 118 k.c. w zw. z art. 76 ust. 5 ustawy, termin ten wynosiłby 10 lat. Roszczenie o zwrot refundacji nie dotyczy bowiem roszczenia okresowego, ani nie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, lecz działalności o charakterze publicznym w formach określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wobec tego 10-letni termin przedawnienia tym bardziej nie upłynąłby w dacie złożenia pozwu, jak również podlegałby przerwaniu z uwagi na wystąpienie z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu.

Roszczenie pozwu jest jednakże nieuzasadnione w świetle postanowień umowy oraz celu, jaki towarzyszył udzieleniu refundacji stronie pozwanej.

Umowa o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego nie stanowi klasycznej umowy cywilnoprawnej, lecz jest środkiem realizacji zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do celów instytucji rynku pracy należą: łagodzenie skutków bezrobocia, aktywizacja zawodowa i dążenie do pełnego i produktywnego zatrudnienia. Natomiast stosownie do art. 44 pkt 3 i 4 ustawy do instrumentów rynku pracy zalicza się dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy oraz refundowanie kosztów poniesionych z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego. W powołanym już wyżej art. 46 ust. 1 ustawy przewidziano możliwość udzielenia przez starostę ze środków Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Wskazana forma refundacji jest zatem jednym z instrumentów rynku pracy służącym realizacji celów określonych w art. 1 ustawy, jej celem jest bowiem przede wszystkim aktywizacja osób bezrobotnych i łagodzenie skutków bezrobocia.

Udzielenie refundacji jest formą pomocy publicznej dla przedsiębiorcy, wobec czego podlega ono ścisłej reglamentacji zarówno na podstawie przepisów prawa krajowego, jak i europejskiego. Udzielenie refundacji następuje na podstawie umowy, a szczegółowy tryb jej zawarcia reguluje rozporządzenie ministra właściwego ds. pracy. Zgodnie z art. 46 ust. 6 ustawy, delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia obejmowała m.in. szczegółowe warunki i tryb dokonywania refundacji oraz formy zabezpieczenia jej zwrotu z uwzględnieniem zwiększenia mobilności bezrobotnych i poszukujących pracy oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu Pracy, a także konieczność zapewnienia zgodności udzielania pomocy publicznej dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą z warunkami dopuszczalności pomocy na zatrudnienie lub warunkami pomocy dla małych i średnich przedsiębiorców w przypadku refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Przytoczony przepis zawiera dodatkowe określenie celów, jakim służy przyznanie refundacji.

W dacie zawarcia przez strony umowy o udzielenie refundacji obowiązywało rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczenia zwrotu otrzymanych środków (Dz. U. Nr 236, poz. 2002 ze zm.). Zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzenia, refundacja ze środków Funduszu Pracy stanowi pomoc publiczną na tworzenie stanowisk pracy i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji WE nr 2204/2002 z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia (Dz. Urz. UE L 337/3 z dnia 13 grudnia 2002 r.). Stosownie do § 2 ust. 1 pkt 9 i 13 rozporządzenia, podmiot zamierzający wyposażyć lub doposażyć stanowisko pracy dla skierowanego bezrobotnego może złożyć do starosty właściwego ze względu na siedzibę tego podmiotu lub ze względu na miejsce wykonywania pracy przez skierowanego bezrobotnego wniosek o refundację ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy zawierający m.in. liczbę zatrudnionych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy pracowników w poszczególnych 12 miesiącach poprzedzających złożenie wniosku, a w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres krótszy niż 12 miesięcy, liczbę zatrudnionych pracowników w

poszczególnych miesiącach prowadzenia tej działalności oraz informację o liczbie zatrudnionych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy pracowników w dniu złożenia wniosku.

Jak natomiast stanowił § 3 ust. 2 rozporządzenia, w przypadku gdy liczba zatrudnionych pracowników w dniu złożenia wniosku jest niższa od przeciętnej liczby zatrudnionych w okresie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 9 (12 miesięcy przed złożeniem wniosku), wniosek może być uwzględniony tylko w odniesieniu do tego stanowiska pracy, na którym zatrudnienie skierowanego bezrobotnego spowoduje wzrost zatrudnienia w stosunku do stanu zatrudnienia z dnia złożenia wniosku, o ile stan ten zostanie zrównany z przeciętną liczbą pracowników zatrudnionych w tym okresie.

Zgodnie z § 3 ust. 5 pkt 1 i 2 rozporządzenia, umowa powinna zostać zawarta na piśmie pod rygorem nieważności oraz zawierać w szczególności zobowiązanie podmiotu do zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy na wyposażonym lub doposażonym stanowisku pracy skierowanego bezrobotnego oraz utrzymania, przez okres 3 lat, a w przypadku mikro-, małych i średnich przedsiębiorców - 2 lat:

a) stanu zatrudnienia na poziomie nie niższym niż z dnia złożenia wniosku, w przypadku gdy stan ten jest równy lub wyższy niż przeciętna liczba zatrudnionych, o której mowa w ust. 2, lub stanu zatrudnienia zrównanego z przeciętną liczbą pracowników zatrudnionych w okresie poprzedzającym złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 2, oraz

b) miejsc pracy utworzonych w związku z przyznaną refundacją.

Na wypadek niedotrzymania tych zobowiązań umowa powinna zawierać zobowiązanie do zwrotu w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wezwania starosty dokonanej refundacji wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia uzyskania środków (§ 3 ust. 5 pkt 3a rozporządzenia).

Zgodnie z § 3 ust. 5a rozporządzenia, umowa mogła być zawarta, o ile w dniu jej zawarcia stan zatrudnienia nie uległ zmniejszeniu.

W niniejszej sprawie zawarta przez strony umowa zawierała wszystkie wymienione wyżej elementy, w tym zwłaszcza określała liczbę zatrudnionych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy pracowników w poszczególnych 12 miesiącach poprzedzających złożenie wniosku. Złożony przez pozwaną wniosek o udzielenie refundacji został pozytywnie zweryfikowany przez komisję Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. po wstępnej kontroli miejsca prowadzenia działalności, tj. filii zakładu pozwanego w miejscowości P.. Oświadczenie pozwanego o wysokości stanu zatrudnienia zostało zaakceptowane i nie podlegało odrębnemu sprawdzeniu, pomimo że w dniu przeprowadzenia kontroli wstępnej w zakładzie w P. nie byli jeszcze zatrudnieni pracownicy. Podejmując zatem decyzję o zawarciu umowy o refundację powód w sposób dorozumiany zaakceptował sytuację, w której podany we wniosku stan zatrudnienia mógł nie być osiągnięty. Jednocześnie powód miał świadomość, że stan zatrudnienia określony we wniosku o zawarcie umowy i w samej umowie jest jedynie średnią zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy, a jednocześnie nie wyraził zgody na urealnienie liczby zatrudnionych w dacie zawarcia umowy i w okresie jej wykonywania. Powyższe uniemożliwiało weryfikację rzeczywistego stanu zatrudnienia na dzień zawarcia umowy i wskazanie go w treści umowy, pomimo że rzeczywisty stan zatrudnienia był wówczas niższy od średniej liczby zatrudnionych z ostatnich 12 miesięcy. Tym samym do zawarcia umowy doszło de facto wbrew treści § 3 ust. 5a rozporządzenia, ponieważ stan zatrudnienia nie pokrywał się ze średnim stanem zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy.

Powyższe nie oznacza jednak, że strona pozwana naruszyła warunki umowy o refundację, ponieważ nie miała żadnej możliwości skorygowania liczby pracowników podanej ostatecznie w umowie, pomimo iż różniła się ona od średniej liczby zatrudnionych podanej we wniosku o jej zawarcie. W sprawie nie jest przy tym sporne, że zmniejszenie się liczby zatrudnionych dotyczyło zakładu głównego pracodawcy, tj. zakładu w A., a nie w P., którego to zakładu dotyczyła umowa i gdzie zapewniono ostatecznie pełną obsadę pracowników. Co istotne, w całym okresie obowiązywania umowy utrzymano poziom zatrudnienia 10 bezrobotnych skierowanych do pracy w zakładzie w P.. Prezes pozwanej spółki mając świadomość, że liczba pracowników zakładu w A. zmniejszyła się w stosunku do średniej z ostatnich 12 miesięcy, zwrócił się do powoda o renegotjację umowy w tym zakresie. Powód nie uwzględnił prośby pozwanej wskazując, że rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej nie przewiduje takiej możliwości. Wobec tego nie można

przyjąć, że pozwana próbowała uzyskać refundację w sposób niezgodny z prawem bądź wykorzystać ją niezgodnie z przeznaczeniem. Jediną przeszkodą w dokonaniu zmiany umowy i urealnieniu liczby zatrudnionych były bowiem literalnie wykładane przepisy rozporządzenia, bez uwzględnienia okoliczności towarzyszących wykonywaniu umowy.

Tymczasem interpretacja postanowień umowy wymaga uwzględnienia również istoty i celu udzielonej refundacji, jak również dookreślenia rzeczywistego zakresu obowiązków przedsiębiorcy korzystającego z refundacji. W tej mierze bardzo istotne jest zawarte w § 1 ust. 2 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2005r. odesłanie do przepisów rozporządzenia Komisji WE nr 2204/2002 z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia. Zgodnie bowiem z tiret 19 i 21 preambuły rozporządzenia Komisji, pomoc w utrzymaniu miejsc pracy oznacza wsparcie finansowe udzielane firmie, aby przekonać ją, aby nie zwalniała pracowników i powinna być udzielana na określony czas. Małe i średnie przedsiębiorstwa są preferowane w zakresie korzystania z pomocy przy tworzeniu miejsc pracy. Zgodnie z tiret 27 preambuły, dla zapewnienia, że pomoc jest niezbędna i działa jako bodziec w zakresie zatrudnienia, rozporządzenie nie powinno wyłączać pomocy na tworzenie zatrudnienia lub na rekrutację, które beneficjent podjąłby sam w warunkach rynkowych.

Zgodnie z § 7 ust. 1-3 umowy, pozwana zobowiązała się do utrzymania utworzonego miejsca pracy przez okres 24 miesięcy oraz stanu zatrudnienia na poziomie nie niższym niż z dnia złożenia wniosku, powiększonego o liczbę zatrudnionych bezrobotnych skierowanych na stanowiska pracy utworzone w związku z przyznaną refundacją, tj. łącznie 74 etatów. Przez utrzymanie miejsca pracy - zgodnie z brzmieniem samej umowy - należało rozumieć zatrudnienie na tym stanowisku osoby bezrobotnej skierowanej przez Urząd Pracy. Powyższe pozwala na stwierdzenie, iż zarówno w świetle regulacji prawa europejskiego, jak i na gruncie samej umowy przez utrzymanie miejsc pracy należy rozumieć powstrzymanie się przez pracodawcę od redukcji zatrudnienia. Zobowiązanie to nie obejmuje natomiast sytuacji, w której do zmniejszenia się liczby pracowników dochodzi z ich własnej inicjatywy, tj. np. z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

Do tożsamego wniosku prowadzi poddanie wykładni oświadczeń woli stron umowy stosownie do dyspozycji art. 65 § 1 i 2 k.c. Zgodnie tym przepisem, oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Na gruncie art. 65 k.c. powszechnie przyjmuje się tzw. kombinowaną metodę wykładni, uwzględniającą zarówno kryteria obiektywne, jak i subiektywne (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 29 listopada 2012 r., I ACa 894/12, niepubl.). Niemniej w przypadku umów, tj. oświadczeń woli składanych sobie nawzajem przez strony, pierwszeństwo ma kryterium subiektywne, co wynika z nakazu badania raczej, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierania się na dosłownym jej brzmieniu (wyrok SN z dnia 7 marca 2007 r., II CSK 489/06, LEX nr 274245).

Cel zawarcia umowy o refundację jest ściśle powiązany z celami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określonymi w art. 1 ustawy, ale również w art. 46 ust. 6 stanowiącym delegację do wydania rozporządzenia przez ministra ds. pracy. Jak wskazano powyżej, celami tymi są m.in. aktywizacja i zwiększenie mobilności osób bezrobotnych, łagodzenie skutków bezrobocia z jednoczesnym poszanowaniem reguł konkurencji i ograniczeń pomocy publicznej udzielanej małym i średnim przedsiębiorcom. W ocenie Sądu racjonalna wykładnia postanowień umowy w zakresie obowiązku utrzymania zatrudnienia przez pozwaną spółkę zakłada ujęcie tego obowiązku jako zobowiązania do zaniechania zwalniania pracowników z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Zbliżone stanowisko zaprezentowano również w piśmiennictwie, gdzie stwierdza się, że utrzymanie stworzonych stanowisk pracy oznacza zakaz ich likwidacji, który nie wyłącza natomiast rotacji pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach (T. Wrocławska, Komentarz do art. 46 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, LEX).

Na marginesie wskazać należy, iż zgodnie z obowiązującym obecnie rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności

gospodarczej (Dz. U. z 2012 r., poz. 457) podmiot uprawniony do otrzymania refundacji ma się zobowiązać do „niezmniejszenia wymiaru czasu pracy” i „nierozwiązywania stosunku pracy” (§ 2 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia). Również zatem w ujęciu aktualnie obowiązujących przepisów utrzymanie miejsc pracy zakłada zaniechanie likwidacji miejsc pracy z inicjatywy samego pracodawcy, a nie pracownika.

Uwzględniając powyższe stwierdzić należało, iż pozwana nie naruszyła obowiązku utrzymania utworzonych miejsc pracy przez okres 24 miesięcy oraz stanu zatrudnienia na poziomie nie niższym niż z dnia złożenia wniosku, powiększonego o liczbę zatrudnionych bezrobotnych. Okolicznością bezsporną w tej sprawie jest bowiem, że w okresie obowiązywania umowy pozwana spółka nie dokonywała redukcji zatrudnienia, natomiast pracownicy sami rezygnowali z pracy z przyczyn osobistych, np. z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania, przejście na emeryturę, czy konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem. Są to przyczyny, których pozwana nie mogła przewidzieć w dacie wystosowania wniosku o refundację, jak i zawarcia umowy. Dotyczy to również przejścia pracowników na emeryturę, ponieważ pracownik, który osiągnął wiek emerytalny może kontynuować zatrudnienie i pobierać świadczenie emerytalne. Stąd też zatrudnienie osób w wieku emerytalnym nie oznacza jeszcze możliwości przewidzenia, czy i kiedy pracownik zdecyduje się na odejście z pracy.

Pozwana o zaistniałym stanie rzeczy informowała powoda, który jednak nie wyraził zgody na zmianę umowy w zakresie liczby rzeczywiście zatrudnionych pracowników, co oznaczało, że wiążącą była średnia liczba pracowników z ostatnich 12 miesięcy podana pierwotnie we wniosku złożonym na ponad 2 miesiące przed zawarciem umowy. Należy zaznaczyć, że średnia wynosiła 63,69 etatu i we wniosku o zawarcie umowy została zaokrąglona do liczby 64. Stąd też de facto stan zatrudnienia wynoszący 64 etaty w rzeczywistości nie został osiągnięty nawet w dniu złożenia wniosku, skoro opierał się on na zaokrąglonej, a więc przybliżonej, liczbie pracowników. Pomimo to strona powodowa podjęła decyzję o przyznaniu refundacji bez dalszej weryfikacji stanu zatrudnienia na dzień zawarcia umowy. Pozwana dokonała zatrudnienia osób bezrobotnych skierowanych do pracy jednocześnie zgłaszając liczbę zatrudnienia dodatkowych pracowników nawet w czasie, kiedy uzyskiwała mniej zamówień na produkowane przez siebie wyroby. Prośby w tej sprawie były kierowane nie tylko do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł., ale i w ościennych miejscowościach, tj. w A., P., O. i Z.. Urzędy pracy w tych miejscowościach nie były w stanie wskazać kandydatów do podjęcia pracy z uwagi na ich brak na rynku pracy. Uprawnia to do stwierdzenia, że zmniejszenie się liczby osób zatrudnionych i brak możliwości pozyskania odpowiedniej liczby nowych pracowników wynika z przyczyn niezależnych od obu stron.

Nie można natomiast zgodzić się z pozwaną, że w przypadku umowy o refundację kosztów wyposażenia miejsc pracy zobowiązanie się do utrzymania określonego poziomu zatrudnienia pracowników stanowi świadczenie niemożliwe w rozumieniu art. 387 § 1 k.c. (pierwotna niemożliwość świadczenia) lub art. 475 § 1 k.c. (następcza niemożliwość świadczenia). Obiektywnie rzecz ujmując pozyskanie pracowników nie jest niewykonalne, lecz in casu nie mogło nastąpić z uwagi na braku wykwalifikowanych pracowników, przede wszystkim w zawodzie szwaczki. Niezależnie od tego uznanie obowiązku utrzymania zatrudnienia za świadczenie niemożliwe pierwotnie skutkowałoby nieważnością każdej umowy o refundację zawartej z pracodawcą, do której postanowień przedmiotowo istotnych należy zastrzeżenie tego obowiązku. Natomiast uznanie go za świadczenie niemożliwe następczo prowadziłoby do wygaśnięcia każdej tego rodzaju umowy w przypadku obniżenia się stanu zatrudnienia, co nie daje się pogodzić z istotą tej umowy i stawałoby pod znakiem zapytania celowość zastrzeżenia w ustawie zwrotu refundacji w przypadku niedotrzymania postanowień umowy. W przypadku bowiem wygaśnięcia umowy zwrot refundacji następowalby na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu z uwagi na odpadnięcie jej podstawy i nieosiągnięcie celu świadczenia (art. 410 § 1 k.c.). Nieracjonalne byłoby w takim razie zastrzeżenie w ustawie sankcji zwrotu refundacji w określonym w niej trybie i terminie.

Okolicznością bezsporną, a jednocześnie przesądzającą o bezzasadności powództwa w tej sprawie jest jednak to, że cała kwota refundacji, tj. 120.000 zł została przeznaczona i wykorzystana na utworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych, którzy zostali przyjęci do pracy w zakładzie w P. i pracowali w nim w całym okresie obowiązywania umowy. Przyznanie refundacji pozwanej w tych okolicznościach nie mogłoby więc stanowić niedozwolonej pomocy publicznej dla średniego przedsiębiorcy, a jednocześnie przyjąć należy, iż cel umowy i samej refundacji zostały w pełni zrealizowane. Również zatem z tej przyczyny uwzględnienie żądania zwrotu udzielonej refundacji przez stronę

powodową godziłoby w istotę i cel refundacji przyznawanej na utworzenie miejsc pracy, które faktycznie powstały i były przeznaczone dla osób bezrobotnych skierowanych przez urząd pracy. W okolicznościach tej sprawy żądanie powoda należy więc uznać również za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.), ponieważ oparte jest ono na formalistycznej wykładni postanowień umowy bez uwzględnienia charakteru i przeznaczenia udzielonej refundacji.

Mając to na uwadze udzielona pozwanej refundacja nie powinna podlegać zwrotowi, ponieważ w całości została przeznaczona na utworzenie i wyposażenie miejsc pracy dla skierowanych bezrobotnych. Należy jednakże zaznaczyć, że w razie uznania roszczenia o jej zwrot za uzasadnione, nie wchodziłoby w grę jej proporcjonalne zmniejszenie w stosunku do okresu, w którym nie został utrzymany stan zatrudnienia. Możliwość taką przewiduje obowiązujące obecnie i powołane już rozporządzenie z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, jednakże dotyczy ono jedynie okresu niezatrudniania na utworzonych stanowiskach pracy skierowanych bezrobotnych (§ 4 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia). W niniejszej sprawie umowa o refundację została zawarta pod rządami rozporządzenia z dnia 21 listopada 2005 r., które nie przewidywało zwrotu proporcjonalnej części refundacji niezależnie, czy byłaby ona odnoszona do braku utrzymania całego stanu zatrudnienia, czy tylko miejsc pracy dla skierowanych bezrobotnych. Nawet pomimo to proporcjonalne zmniejszenie kwoty refundacji mogłoby zostać uznane za dopuszczalne w świetle opisanych powyżej założeń i przeznaczenia refundacji, jednakże w niniejszej sprawie nie przedstawiono dokładnych danych, na podstawie których można by wyliczyć zmniejszoną kwotę refundacji. Na marginesie zauważyć także trzeba, że z uwagi na konstrukcję umowy podpisanej przez strony i wskazanie w niej średniego stanu zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy po zaokrągleniu do liczby 64, w istocie w dniu podpisania umowy stan ten nie mógł być osiągnięty (rzeczywista liczba pracowników nie wynosiła 64). Strona pozwana nie wykazała zatem, w jakim ewentualnie okresie w czasie obowiązywania umowy stan zatrudnienia wynosił 64, a łącznie ze skierowanymi do pracy 10 bezrobotnymi - 74, a wobec tego nie wykazała, że zwrot refundacji powinien nastąpić jedynie w określonej części.

Z przytoczonych jednakże powyżej względów powództwo okazało się nieuzasadnione w całości z uwagi na wykonanie umowy i zrealizowanie celów, dla których refundacja została przekazana stronie pozwanej. Mając to na uwadze Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461) stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i zasądając od powoda na rzecz pozwanej spółki kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.